

[Chr. Christensen]

først og fremmest skylden. Men der er også noget i dansk retsopfattelse om, at hvis man ser en ulykke under udvikling og ikke prøver at afværge den, vil man i alt fald få tillagt et moralsk ansvar.

Jeg gad vide, om venstre i denne situation over for befolkningen får let ved at stå som skyldfri, hvis det er sådan, at det går galt.

Når vi ønskede venstre og de konservative med i disse forhandlinger, var det netop, for at udviklingen kunne blive påvirket i en endnu bedre retning end den, vi mener det er sket i. Netop denne undladelse vil nok komme til at hænge tungt over venstre, også ansvarsmæssigt.

Jeg vil gerne sige tak til hr. Poul Schlüter for hans udtalelse om, at i det gennemførte forlig var alt nok ikke helt nytteløst. Nu skulle jeg kende både venstre og konservative dårligt, hvis jeg skulle tage helt fejl i, at de, såfremt de havde været med i dette forlig, ville have fundet mange af de ting, der nu er gennemført, absolut ikke nytteløse; de ville måske endda være gået så langt, at de havde sagt: det var egentlig ganske godt, det, der blev gennemført; det er ikke nok, men det var da i alt fald et par skridt eller tre i den rigtige retning.

Det er netop på den baggrund, vi også har appelleret til venstre og konservative om at være med i arbejdstøjet næste gang, for vi tror, at der i deres holdning alligevel ansvarsmæssigt vil være noget, der gør, at man ikke vil undslå sig, næste gang der skal tages et nap.

Hr. Poul Schlüter var i sit første indlæg inde på indkomspolitikken i forhold til de kommende forhandlinger på arbejdsmarkedet for næste overenskomstperiode, og statsministeren var også inde på forløbet af disse forhandlinger. Jeg er enig i den betragtning, at det kan være farligt for løn- og konkurrenceforholdene på arbejdsmarkedet, hvis parterne går til forhandlingerne i troen på, at folketingsret i lighed med tidligere alligevel til sidst griber ind og fastsætter lønforholdene ved lov. På den baggrund kan parterne jo grave sig ned i deres bastioner, og en løsning vil være umuliggjort. Men skal parterne selv afgøre – hvad måske nok er en positiv overvejelse værd næste gang – deres løn- og arbejdsforhold, er det meget vigtigt, at det sker under ansvar over for de realiteter, der affødes af, at de eventuelt ikke kan blive enige,

samt efter nøje konsultation mellem regeringen og Nationalbanken og også gerne folketingsret, så man kan være helt klar over vort samfunds formåen og den økonomiske situation, før man afgør forholdene.

Der er også et andet problem på arbejdsmarkedet, som folketingsret ikke har fået afklaret, inden vi nu skal sendes på sommerferie, men som vi skal have klaret, når vi mødes igen. Må jeg sige det sådan, at det ikke kan misforstås: kristeligt folkeparti er ikke imod organisationerne, hvis de varetager deres medlemmers faglige interesser. Både LO og Dansk Arbejdsgiverforening har udrettet meget til gavn for deres medlemmer og også for det danske samfund. Men det er farligt for retsfølelsen, hvis en organisation knægtter den enkeltes ret til selv at vælge, hvilken organisation han eller hun vil være medlem af. Ligeså, hvis man gennem organisationstvang, ved boykot eller chikane tvinger mennesker fra arbejdsplads og virksomhed, fordi de ikke vil meldes ind i en ganske bestemt fagforening. Sådanne forhold har ikke noget med den personlige frihed at gøre, den personlige frihed, som vi sætter så højt her i landet. Det nærmer sig snarere noget i retning af organisationstyranni, og det er belastende for befolkningens retfærdighedsfølelse.

Hvis man er i tvivl om netop dette problems aktualitet, kan vi bare minde hinanden om Harboøre-, Vestervig- og Lindknudsagerne. Derfor må det forslag til sikring af den personlige frihed på arbejdsmarkedet, som det konservative folkeparti i fællesskab med kristeligt folkeparti fremsatte her for et stykke tid siden, og som har været til første behandling, så snart vi mødes igen, tages op til fornyet behandling.

Jeg vil gerne afslutte denne debat for vores vedkommende med at rette en tak til de øvrige tre forligspartier, og jeg vil gerne påpege, at det jo allerede på et tidligt tidspunkt af forhandlingerne stod klart, hvilke principielle forskelle der var mellem de fire partier. Jeg vil gerne specielt takke statsministeren og finansministeren, fordi man i så stor udstrækning, som tilfældet har været, har forstået de tre andre partiers situation, specielt vores, og på den baggrund har bøjet sig så stærkt for vore ønsker, at et forlig blev muligt og for os ansvarligt korrekt at bære.

Det borger godt for de alvorlige ting, der nu skal ske, også her i sommerens løb, ikke